

TL 2029 Türk Kültürü Araştırmaları

Öğretim Üyesi: Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Can TEZİÇ.

11. Hafta

Kapitalist Dönemde Etno-Sosyal Süreç.

Hazırlık soruları:

- **Bromley'e göre modern milletlerin oluşumu nasıl açıklanmaktadır?**

Bromley kapitalist dönem ve ilerisinde sosyalist dönemde gelişen etnik sistemi millet (*natsiya*) olarak tanımlamış ve bu iki dönemde millet olgusunun içeriğinin değiştiğini yapmış olduğu çalışmalarda ortaya koymuştur.

Bromley, modern kapitalist döneme özgü olan bu etno-sosyal oluşumu sosyo-ekonomik ve sosyo-etnik dinamikler çerçevesinde açıklamaktadır.

Bu dinamik yapılardan sosyo-ekonomik süreç sırası ile üretim ilişkileri, sınıf farklılıkları ve toplumdaki iş bölümünün artması ile doğrudan ilintili olarak etno-sosyal bilincin şekillenmesinde çok önemli rol oynamaktadır. Böyle bir süreç içerisinde gelişen kapitalist burjuva kültürünün egemen sınıfın kültürü olması aynı zamanda da millî kültürü de inşa ederek toplumsal homojenizasyonu sağlamıştır.

Sonuç olarak, halktan (*narod*) millet'e (*natsiya*) etno-sosyal yapıdaki dönüşüm, toplumdaki üretim ilişkilerinin değişmesine paralel olarak gelişen sosyal sınıfların ortaya çıkması ve burjuvazinin hakim sınıf haline gelmesi ile gerçekleşmiştir.

Bromley, etno-sosyal yapıdaki bu değişimi daha net açıklamak için S.A. Arutyunov N.N. ebeksarov'un kültürel enformasyon ağı teorisine referans vererek, modern toplumun ortaya çıkarmış olduğu modern devletin (bir etno-sosyal organizma olarak) bir birinden kopuk unsurların birleştirilmesinde bir araç olan millî kültürün oluşmasında en etkili araç olduğunu söyler.

Kapitalist dönemde de etnik sistem diğer dönemlerde olduğu gibi millet etno-sosyal organizma (Natsiya- etno sosyal organizma ESO) ve millet ethnikos (Natsional'nost – (ethnikos)) olmak üzere iki temel tanım ile açıklanmaktadır.

Kapitalist dönemde de daha önceki dönemlerde olduğu gibi bu iki olgu alansal olarak farklı denklemler içerisinde görülmektedir. Bu oluşumlara daha yakından bakıldığında millet-ethnikos (natsia-ethnikos)'un bir veya birden fazla millet etno sosyal organizma (natsia ESO) içerisinde var olabilmektedir. Buna rnek olarak Ukraynalıların, Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinde (SSC) bir millet ESO (natsiya ESO) oldukları fakat kendi sınırlarının ötesinde Rusya Federasyonunda yaşayan Ukraynların ise millet-ethnikos (natsiya-ethnikos) olmaları rneği verilmektedir. Aynı şekilde ek-Slovaklar ve Maarlar Ukrayna ESO içerisinde yaşayan millet-ethnikos (natsia-ethnikos)'lardır. Bu örneklerin dışında Fransız ve İngiliz Kanadalıları örneğinden yola çıkarak Bromley bir devlet içerisinde iki veya daha fazla millet-ESO (natsia-ESO)'un da buluna bileceğini belirtmektedir. Benzer şekilde de Beyaz-Rusya ve Moldova aralarında sosyo-ekonomik ve siyasi bağlar ile Sovyetler Birliği altında yapılanmış alt birimler olsalar da, aynı zamanda birbirlerinden farklı iki ayrı millet ESO (natsia-ESO)'ı oluşurmaktadırlar. Bromley, kendi sınıflandırmasından farklı olarak da millet-ethnikos (natsia-ethnikos) mevhumunun karşılığının Rus –Sovyet literatüründe *natsionalny* grup olduğunu belirtmektedir.

Temel Kaynak

Teziç, M.C. (2017) Yu. V. Bromley'in Metodolojisinde Etnos Olgusunun Dikey ve Yatay Taksonomik Düzlemlerde İncelenişi. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. Cilt. 14, Sayı 1. ss. 185-205.

Yardımcı Kaynaklar:

Banks, M. (1999) *Ethnicity: Anthropological Constructions*. Routledge.

Fenton, S. (2003) *Ethnicity*. Cambridge, UK: Polity, Oxford, Malden, MA: Blackwell.

Hutchinson, J.; A. D. Smith. *Ethnicity*. (1996). Oxford University Press: Oxford, New York. ss.3-14.

Teziç, M.C. (2013) Rassmotreniye russkoye (sovyetskoy) teorii etnosa cherez konstruktivistskuyu perspektivu «primordial'nıy konstruktivizm». *Obshestvo-sreda-razvitiye*. no. 4. ss. 109-113.